

Praha dne 30. června 2020
Č. j.: MZP/2020/710/2334
Vaše č. j.: MSK 68331/2020
Vyřizuje: Ing. Dlouhá
Tel.: 267 122 314
E-mail: Klara.Dlouha@mzp.cz

Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Odbor územního plánování
a stavebního řádu
28. října 117
702 18 Ostrava

Stanovisko MŽP k potřebě posouzení návrhu Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje z hlediska vlivů na životní prostředí

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu (dále jen „KÚ“), jako příslušný orgán územního plánování dle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) informoval o pořizování Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (dále jen „A4ZÚR MSK“) a zároveň na základě ustanovení § 42 odst. 1 a § 42 odst. 6 stavebního zákona vyzval Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) k uplatnění stanoviska, zda má být návrh A4ZÚR MSK posouzen z hlediska jeho vlivů na životní prostředí. Návrh A4ZÚR MSK je pořizován na základě požadavku oprávněného investora – Správa železnic, s. o.

Předmětem A4ZÚR MSK je bezúvratové napojení železniční trati Veřovice – Studénka na hlavní železniční trať Přerov – Bohumín, a sice ve dvou variantách koridoru DZ27A a DZ27B. Bezúvratové napojení železniční trati Veřovice – Studénka je nezbytné z důvodu zásadního nárůstu objemu nákladní dopravy. V současné době se jednokolejná železniční trať Veřovice – Studénka úvratově napojuje na hlavní trať Přerov – Bohumín v železniční stanici Studénka, kdy při stávajícím uspořádání této železniční stanice nelze zajistit provoz výhledové dopravy v požadované kvantitě a kvalitě. Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje dne 12. 12. 2019 rozhodlo usnesením č. 14/1665 o pořízení A4ZÚR MSK.

KÚ předložil MŽP pro vydání požadovaného stanoviska následující podklady:

- stanoviska příslušných orgánů ochrany přírody (Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství a Agentury ochrany přírody a krajiny, Regionálního pracoviště Správy CHKO Poodří) dle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) se závěrem, že návrh A4ZÚR MSK může mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) nebo ptačích oblastí (dále jen „PO“) ležících na území Moravskoslezského kraje,

- návrh na pořízení A4ZÚR MSK včetně odůvodnění oprávněného investora – vymezení koridoru pro bezúvratové napojení železniční trati Veřovice – Studénka na hlavní železniční trať Přerov – Bohumín ve dvou variantách koridoru DZ27A a DZ27B,
- popis variant řešení železničního koridoru DZ27A a DZ27B,
- zákres lokalizace jednotlivých variant železničního koridoru DZ27A a DZ27B ve vztahu k lokalitám soustavy Natura 2000,
- koordinační výkres k návrhu A4ZÚR MSK pro společné jednání dle § 37 stavebního zákona.

K výše uvedenému Vám MŽP sděluje následující.

MŽP postupem podle ustanovení § 10i odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) a s přihlédnutím k výše uvedeným podkladům vydává na základě Vaší žádosti následující stanovisko:

Na základě obdržených podkladů s přihlédnutím ke kritériím přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, a to zejména k předmětu změny koncepce a charakteristice dotčeného území, požaduje posouzení návrhu A4ZÚR MSK z hlediska vlivů na životní prostředí a zároveň stanoví níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů A4ZÚR MSK na životní prostředí a na lokality soustavy Natura 2000. Návrh A4ZÚR MSK může mít významný vliv na životní prostředí, a proto je nezbytné provést jeho posouzení jak z hlediska vlivů na životní prostředí, a to v plném rozsahu dle přílohy stavebního zákona, tak i z hlediska vlivů na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo PO.

Odůvodnění:

Porovnání s kritérii pro zjišťovací řízení podle přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí:

1. Obsah koncepce:

Návrh A4ZÚR MSK obsahuje variantní řešení železničního koridoru pro bezúvratové napojení trati Veřovice – Studénka na hlavní železniční trať Přerov – Bohumín, a sice ve variantách koridoru DZ27A a DZ27B. Vzhledem k dosavadnímu prověřování tras a umístění koridoru v přírodně cenném území nelze stanovit jiné možné vymezení, které by splňovalo požadovaný účel bezúvratového napojení železničních tratí a zároveň bylo ze stavebně-technického pohledu proveditelné. Návrh A4ZÚR MSK, resp. varianty koridoru DZ27A a DZ27B stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů dle přílohy č. 1 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí. Návrh A4ZÚR MSK má vztah k řadě dokumentů na národní i regionální úrovni (územní plány

obcí, koncepce týkající se dopravní a technické infrastruktury), rovněž v rámci zpracování A4ZÚR MSK bude prověřen soulad s republikovými prioritami vymezenými v Politice územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizací č. 1, 2 a 3. Vzhledem k návrhu A4ZÚR MSK lze v případě realizace A4ZÚR MSK předpokládat významné zlepšení dopravní obslužnosti Moravskoslezského kraje, včetně zajištění větší bezpečnosti železničního provozu. Význam koncepce pro implementaci požadavků vyplývajících z právních předpisů Evropského společenství týkajících se životního prostředí a veřejného zdraví není spatřen.

2. Charakteristika vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a charakteristika dotčeného území:

V území dotčeném A4ZÚR MSK lze předpokládat vlivy trvalé a nevratné, např. z hlediska záboru zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) ve II. třídě ochrany ZPF nebo z hlediska předpokládaných střetů s chráněnou krajinnou oblastí (dále jen „CHKO“) Poodří, EVL Poodří, PO Poodří, nadregionálním biocentrem územního systému ekologické stability (dále jen „ÚSES“) Oderská niva a mokřady mezinárodního významu při zpřesňování a úpravě trasy koridoru železniční infrastruktury. Rovněž lze na základě návrhu A4ZÚR MSK očekávat potenciální kumulativní a synergické vlivy s jinými záměry. Je tedy nezbytné důkladně potenciální kumulativní a synergické vlivy vyhodnotit a stanovit případná opatření k předcházení, vyloučení či snížení zjištěných kumulativních či synergických vlivů. S ohledem na trasování variant koridorů DZ27A a DZ27B v záplavovém území Q100 řeky Odry lze větší rizika pro životní prostředí a veřejné zdraví při přírodních katastrofách předpokládat, nicméně negativní vlivy na obyvatelstvo nejsou vzhledem k umístění variant koridorů DZ27A a DZ27B mimo zastavěná území předpokládány. Vlivy přesahující hranice České republiky nejsou ve vazbě na návrh A4ZÚR MSK očekávány, ovšem možné negativní ovlivnění (mikro)klimatu lze předpokládat.

3. Předpokládaný přínos posouzení koncepce ve vztahu k posouzení jiných koncepcí zpracovávaných na odlišných úrovních v téže oblasti:

Přínos posouzení A4ZÚR MSK je považován za významný především z důvodu zajištění environmentální integrity a prevence závažných či nevratných poškození životního prostředí a lidského zdraví.

MŽP jako dotčený orgán při pořizování zásad územního rozvoje v souladu s § 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí stanoví níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů návrhu A4ÚR MSK na životní prostředí. Obecně však platí ta zásada, že MŽP požaduje zpracovat vyhodnocení vlivů A4ÚR MSK na životní prostředí dle přílohy stavebního zákona a v takové podrobnosti, jaká odpovídá měřítku zpracování zásad územního rozvoje.

Při zpracovávání vyhodnocení vlivů návrhu A4ÚR MSK na životní prostředí je možné vycházet z „Metodického doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí“ zveřejněného ve Věstníku MŽP (ročník XV – únor 2015 – částka 2).

1. U navrhovaných variant koridoru DZ27A a DZ27B požadujeme jednotlivě vyhodnotit jeho vlivy na všechny složky životního prostředí a veřejné zdraví. Posuzují se vlivy na veřejné zdraví a životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny (zejména vlivy A4ZÚR MSK na fragmentaci krajiny, střety s migračními trasami živočichů a zachování migrační propustnosti), ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima, krajinu, krajinný ráz, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví, a jejich vzájemné působení a souvislosti.
2. Požadujeme, aby posuzovatel v rámci vyhodnocení vlivů A4ZÚR MSK na životní prostředí vypracoval závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska MŽP k návrhu A4ZÚR MSK s uvedením zejména jasných výroků, zda lze z hlediska negativních vlivů na životní prostředí:
 - a. s navrženým souhlasit, nebo souhlasit s podmínkami včetně jejich upřesnění, nebo nesouhlasit,
 - b. s aktualizací A4ZÚR MSK jako celkem souhlasit, nebo souhlasit s podmínkami včetně jejich upřesnění, nebo nesouhlasit.
3. V rámci vyhodnocení vlivů A4ZÚR MSK na životní prostředí provést vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů (rozsudek NSS 1 Ao 7/2011 – 526). Vyhodnocení těchto vlivů na životní prostředí je třeba zpracovat jak na úrovni konkrétního navrženého koridoru (ve dvou variantách), následně je nezbytné vyhodnotit návrh A4ZÚR MSK jako celek s ohledem na širší vztahy a vazby i v souvislosti se stavem v území a záměry v území schválenými k realizaci či záměry uvažovanými (rozsudek NSS 4 Aos 1/2013 – 133). Tam, kde budou zjištěny potenciální negativní kumulativní nebo synergické vlivy, je nutné navrhnout kompenzační opatření a případný monitoring těchto potenciálních vlivů.
4. Posoudit vlivy navrhovaných variant koridoru DZ27A a DZ27B na odtokové poměry, záplavová území, resp. na zhoršení povodňového nebezpečí. Dále vyhodnotit vlivy na podzemní a povrchové vody, ochranná pásma vodních zdrojů, změnu vodního režimu krajiny.

5. Požadujeme vyhodnotit vliv navrhovaných variant koridoru DZ27A a DZ27B na ZPF, respektive zda realizací koncepce nemůže dojít k ohrožení předmětu a cílů ochrany ZPF, a to především ve vztahu k velikosti záborů zemědělské půdy a také záborům půdy ve II. třídě ochrany, případně požadujeme uvést opatření vůči těmto negativním vlivům. Dále požadujeme zaměřit se na posouzení nutnosti odejmutí ploch ZPF, snížení velikosti záborů na minimum, posouzení veřejného zájmu, který výrazně převažuje nad zájmem ochrany ZPF (ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů).
6. Vyhodnotit vlivy A4ZÚR MSK na zvláště chráněná území (dále jen „ZCHÚ“), respektive zda realizací A4ZÚR MSK nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany soustavy ZCHÚ (v tomto případě CHKO Poodří). V rámci vyhodnocení požadujeme navrhnout opatření k předcházení, vyloučení nebo snížení negativních vlivů variant koridoru DZ27A a DZ27B na soustavu ZCHÚ a opatření zajišťující migrační propustnost území pro živočichy.
7. Požadujeme vyhodnotit vliv A4ZÚR MSK z hlediska možných vlivů na ÚSES a významné krajinné prvky a to nejen s ohledem na prosté dotčení plochy pro nadregionální biocentrum ÚSES Oderská niva a dalších skladebných částí ÚSES, ale především s ohledem na prostorové a funkční dotčení přírodních a přírodě blízkých biotopů a stanovišť s podmínkami pro rozvoj potenciální bioty reprezentativních společenstev uvnitř příslušné části ÚSES. Rovněž požadujeme, aby byl vyhodnocen vliv variant koridoru DZ27A a DZ27B na funkční vazby ekosystémů zahrnutých do plochy dotčených částí ÚSES.
8. Požadujeme vyhodnotit, zda návrh A4ZÚR MSK naplňuje cíle národních a regionálních koncepčních dokumentů – Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, Aktualizace Státní politiky životního prostředí ČR 2012 – 2020, Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025, republikové priority v oblasti ochrany přírody a krajiny stanovené v Politice územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizací č. 1, 2 a 3 a dále také s platným Plánem péče o CHKO Poodří na období 2017 – 2026.
9. Uvedené požadavky v tomto stanovisku je nezbytné ve vyhodnocení vlivů A4ZÚR MSK na životní prostředí vypořádat a náležitě odůvodnit.

Jelikož příslušné orgány ochrany přírody nevyloučily ve svém stanovisku dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny významný vliv A4ZÚR MSK na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, musí být A4ZÚR MSK předmětem posouzení podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a jeho prováděcího předpisu (vyhláška č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na EVL nebo PO a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny).

MŽP stanoví níže uvedený podrobnější požadavek na Vyhodnocení vlivů A4ZÚR na EVL nebo PO (dále jen „naturové posouzení“).

1. Požadujeme vyhodnotit vliv A4ZÚR MSK na EVL Poodří (CZ0814092) a PO Poodří (CZ0811020). V obou případech by měl být kladen důraz na zábor a další ovlivnění biotopů druhů, které jsou předměty ochrany uvedených lokalit, a to včetně potravních a potenciálních biotopů významných pro naplňování cílů ochrany lokalit v dlouhodobém časovém horizontu. V EVL Poodří by měl být rovněž řešen zábor a s ním související ovlivnění jednotlivých typů přírodních stanovišť. V PO Poodří by v rámci úrovně podrobnosti A4ZÚR MSK měly být řešeny i vlivy spočívající v rušení ptáků a možnost (riziko) jejich srážky s vlakem. Vyhodnocení těchto dvou vlivů v rámci předkládané A4ZÚR MSK by mělo tvořit podklad pro posouzení na projektové úrovni.

Nevyloučí-li výsledek naturového posouzení podle ustanovení § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny významný negativní vliv koncepce na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, musí pořizovatel respektovat ustanovení § 45i odst. 2, odst. 8 až odst. 12 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů
na životní prostředí a integrované
prevence
podepsáno elektronicky

Na vědomí

- MŽP, OVSS IX – Ostrava, zde
- MŽP, odbor obecné ochrany přírody a krajiny
- MŽP, odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny
- MŽP, odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov